

Duch Hospodinův je nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy. (Lk 4,18n)

26. ledna 2022

Milé sestry a bratři,

v pátek u nás končí milostivé léto, které má pomoci alespoň některým dlužníkům vymanit se z exekuční pasti. Stát ale počítá s tím, že bude opět vyhlášeno. Je úžasné, jak dávné Boží nařízení alespoň z části inspiruje náš sekulární stát, a říkám si, kéž by i církev.

Vyprávěl mi kolega kazatel, jak se pokusili ve sboru řešit vážně narušené vztahy, vyhlásili „léto milosti“. Jenomže až na jednu výjimku toho nikdo nevyužil. Ostatní setrvali uzavření ve své hrdosti, sebeúctě a potvrdili tím jen dávnou zkušenost, kterou s „létem milosti“ učinili židé. S milostí je totiž vždycky problém, tedy lépe řečeno, problém je s námi lidmi.

V Izraeli měl každý sedmý rok sloužit k tomu, aby lidé více poznávali Hospodina a mohli hmatatelně prožívat, že nejsou závislí na své práci, ani na přírodě, ale toliko na Bohu. Izraelci měli ponechat půdu půdou, měli dát všemu a všem odpočinout. To bylo „malé“ léto milosti a zdá se, že pro mnohé nepředstavitelné.

Po sedmi sedmiletích ale přicházelo něco ještě mnohem víc nepředstavitelného, totiž ono vítané léto milosti, kdy byli otroci propouštěni na svobodu, půda byla vracena a odpouštěny byly všechny dluhy. Každý Izraelec věděl, že i pro něj, nebo alespoň pro jeho děti a vnoučata, existuje naděje na osvobození – v létě milostivém.

Všechny vztahy a poměry se měly restituovat na rovině sociální i osobní, řekněme hospodářské, občanské i církevní. Celá země měla být znovu Hospodinu zasvěcena a všichni si měli připomenout, že nepatří sami sobě (včetně majetku), ale Hospodinu. Léto milostivé bylo opatřením, které bralo v potaz hříchem porušeného člověka a zároveň vytvářelo reálné podmínky k pravidelné obnově půdy i jednotlivých rodů.

Realita byla ale taková, že onen sedmý rok odpočinutí a pak i padesátý rok milosti nebyl v Izraeli praktikován. Pokusy snad byly, ale ojedinělé a marné. I proto bylo babylonské zajetí židy vykládáno jako náhrada za nedodržení let odpočinku a teprve po návratu začal Izrael na roky odpočinutí pamatovat, byť krátce a opět neúspěšně.

A pak přišel na svět Boží Syn, z jehož úst židé uslyšeli neuvěřitelné: doba Hospodinovy spásy, kterou padesátý rok léta milostivého charakterizoval, je zde! V Nazaretu bylo vyhlášeno vítané léto Páně a odtud se rozšířila zvěst o reálné možnosti napravit životy a velkoryse odpouštět do celého světa. Díky Kristu lze od té doby alespoň uprostřed církve vytvářet společenství, které je srozumitelným předobrazem doby, kdy Bůh setře každou slzu z očí, kdy nebude trápení, křivd, urážek, bolestí, dluhů a hříchu. Každý může už dnes ochutnat, jaké to bude v nebi, protože do nebe vede jediná cesta – cesta milosti.

Jenomže zkušenost, kterou s „létem milosti“ učinili ve zmíněném sboru Církve bratrské, nám bere vítr z plachet. Nad vírou láskou a nadějí už pokolikáté zvítězil „křesťanský realismus“. Asi opravdu nejde být naivní a myslet si, že s odpouštěním je to tak jednoduché, přestože „léto milosti“, které vyhlásili, bylo ve skutečnosti jen připomenutím toho, co trvá bez přerušení už dvě dlouhá tisíciletí. To Ježíš byl tak „naivní“, když v nazaretské synagóze vyhlásil epochu milosti. Většina židů toho nevyužila a zdá se, že ani my křesťané toho prakticky ve vztazích k druhým hojně nevyužíváme. Ale i ta jedna jediná výjimka, která vzala „léto milosti“ vážně, je světýlkem ve tmě a nadějí. Proto všem nám přeji, aby krásné léto plné milosti neskončilo, byť je ještě zima.

Bronislav Matulík